

SZÍVHEZ SZÓLÓ LEVELEK

Szerelem

SZÍVHEZ SZÓLÓ LEVELEK

Szerelem

Összeállította:
SHAUN USHER

Kossuth Kiadó

Karinának

A kiadás alapja:

Letters of Note. Love.

First published in Great Britain in 2020
by Canongate Books Ltd

Borítóterv

Csermák Annamária

Fordította

Gázsity Mila

Szerkesztette

Tóth Emese

ISBN 978-963-544-675-9

Minden jog fenntartva

Copyright © Letters of Note Ltd, 2020

© Kossuth Kiadó 2022

© Hungarian translation Gázsity Mila 2022

Borítókép © 123rf

Tartalom

Bevezető	11
1. Nem maradsz le semmi jóról	16
<i>John Steinbeck levele Thom Steinbecknek (1958. november 10.)</i>	
2. Ennél kevesebbre képtelen lennék	21
<i>Simone de Beauvoir levele Nelson Algrennek (1950. szeptember 10.)</i>	
3. Érezd, hogy szeretlek!	27
<i>Dorothy Freeman levele Rachel Carsonnak (1963. december)</i>	
4. A lelkem háborog	31
<i>Isaac Forman levele William Stillnek (1854. május 7.)</i>	
5. Nagyszerűbb vagy mindezeknél	36
<i>Juliette Drouet levele Victor Hugónak (1835)</i>	
6. Sosem szerettem senkit úgy, mint téged	39
<i>Vladimir Nabokov levele Vera Szlonyimnak (1923. november 8.)</i>	
7. Egyetlen lényé lettünk	46
<i>Maud Gonne levele W. B. Yeatsnek (1908. július 26.)</i>	
8. Már jó ideje, hogy megakadt magán a szemem	50
<i>Simon Fallowfield levele Mary Fosternek (1866. november 29.)</i>	
9. Sírok és sírok és sírok	54
<i>Nagyezsda Mandelstam levele Oszip Mandelstamnak (1938. október 22.)</i>	
10. Gyerünk, nősilj meg!	58
<i>Zora Neale Hurston levele Herbert Sheenhez (1953. május 7.)</i>	

11. Sosem leszel távol tőlem	67
<i>Marina Cvetajeva levele Rainer Maria Rilkének (1926. július)</i>	
12. Halhatatlan kedvesem	72
<i>Ludwig van Beethoven levele az ő „halhatatlan kedvesének” (1812. július)</i>	
13. Ma este boldognak érzem magam	77
<i>Anne Lindbergh levele Charles Lindberghnek (1944. július 2.)</i>	
14. Ez szerelmes levél, nemde?	82
<i>John Jay Chapman levele Minna Timminsnek (1892. szeptember 21.)</i>	
15. Szeretem a feleségemet. A feleségem meghalt... ..	87
<i>Richard Feynman levele Arline Feynmannak (1946. október 17.)</i>	
16. Angyalom, szerelmem	92
<i>Emilie Blachère levele Rémi Ochliknak (2012)</i>	
17. Van egy problémánk	101
<i>Mildred Loving levele az Amerikai Polgárjogi Szövetséghez (1963. június 20.)</i>	
18. Az éhesfarkas elévetett hús	105
<i>Addie Brown levele Rebecca Primusnak (1861. május 24.)</i>	
19. Csodálatos vagy	111
<i>Robert Schumann levele Clara Wiecknek (1838)</i>	
20. Szörnyen szerelmes vagyok beléd	115
<i>James Schuyler levele John Buttonnak (1956. tavasz)</i>	
21. Keress a naplemente fényében!	119
<i>Emmie levele Sumnernek (A dátum ismeretlen.)</i>	
22. Pocsék egy ajánlat	122
<i>Evelyn Waugh levele Laura Herbertnek (1936. tavasz)</i>	
23. Tudom, mi a szerelem	128
<i>Ansel Adams levele Cedric Wrightnak (1937. június 10.)</i>	

24. Amputállak magamról	133
<i>Frida Kahlo levele Diego Riverának (1953)</i>	
25. Tőled távol semmi sem vagyok	137
<i>Lester Halbreich levele Shirley Halbreichnek (1944. augusztus)</i>	
26. Ezer csók, mind oly tüzes, akár a lelkem	141
<i>Bonaparte Napóleon levele Joséphine de Beauharnais-nek (1796. július 19.)</i>	
27. Sok szerencsét, kedvesem	146
<i>Nelson Mandela levele Winnie Mandelának (1969. június 23.)</i>	
28. Szeretem June Cartert, bizony	153
<i>Johnny Cash levele June Carternek (1994. június 23.)</i>	
29. Fájdalmas nyüszítés	156
<i>Vita Sackville-West levele Virginia Wolfnak (1926. január 22.)</i>	
30. Mindig a közeledben leszek	160
<i>Sullivan Ballou levele Sarah Ballou-nak (1861. július 14.)</i>	
<i>A szövegközlést engedélyezők listája</i>	<i>169</i>
<i>Köszönetnyilvánítás</i>	<i>173</i>

Egy levél lehet időzített bomba, palackposta,
varázslat, segélykiáltás, történet,
az aggodalom kifejezése, egy jókora adag szeretet,
és mindenképpen lehetőség arra,
hogy a szavak által kapcsolatot teremtsünk.
Ez az egyszerű és zseniálisan demokratikus
művészi forma mindig hatásos kommunikációs
eszköz marad, függetlenül attól,
hogy épp miféle technológiai forradalom
söpör végig a világunkon. A levél műfaja él,
és az irodalomhoz hasonlóan mindig is élni fog.

*B*evezető

Nincs a világon semmi, ami akkora hatalommal bírna, mint a szerelem: az az erő, amely összeköti a párokat. Az életünkben megjelenő, majd jelen lévő szerelem erőt önt belénk életünk legsötétebb pillanataiban, a legkeservesebb időszakainkban. Amikor vágyódva epekedünk, amikor a legegyszerűbb módon kapcsolódunk egy másik emberi lényhez, akkor bármire készek vagyunk, és bármire képesek érezzük magunkat: arra is, hogy leküzdjünk minden akadályt, amit az élet az utunkba gördít. Akár a halállal is szembeszállunk, ha meg akarjuk védeni azt, aki közel áll a szívünkhöz.

A szerelem az az emberi képesség, amely a leginkább emlékeztet valamiféle szupererőre. Csakhogy a lelkesültséggel együtt jár a letörttség, és a megkeseredett szerelem alkut nem tűrve térdre kényszerítheti az embert, porrá zúzva ugyanazt az életet, amelyet korábban gazdagabbá tett. Az elvesztett szerelem után maradó űrt olyan gyötrelmes, szűnni nem akaró fájdalom tölti ki, amely egyetlen más érzéshez sem fogható, a hatását pedig szinte lehetetlen

szavakba önteni. Olyan, akár egy színtelenné fakult élet. Egy néma, minden neszt nélkülöző film. Amikor átadjuk magunkat a szerelemnek, akkor felszámoljuk teljes védelmi rendszerünket, és a tény, hogy e kimondhatatlanul nagy érzelmi kockázat ellenére is űzzük-hajszoljuk ezt az érzést, a szerelem felmérhetetlen jótéteményei mellett tesz tanúbizonyságot.

Legbizalmasabb kommunikációs eszközünk-ről, a levélről bebizonyosodott, hogy igen népszerű eszköze lehet a szerelem kifejezésének és részletes kifejtésének, amely – bár nehéz írásban megfogalmazni – az emberiség egyetlen valóban egyetemes nyelveként határozható meg.

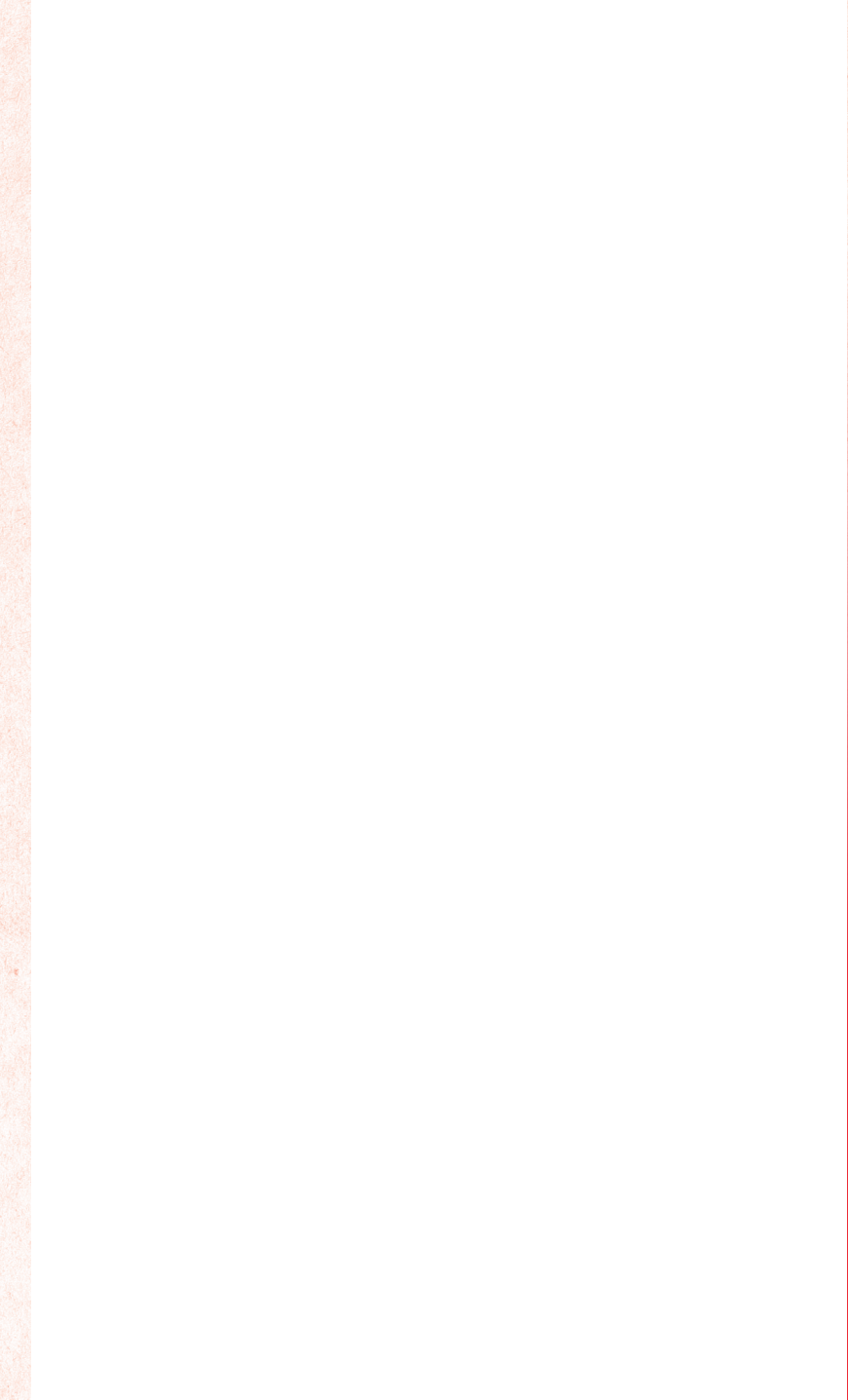
A kötetünkben összegyűjtött levelek rávilágítanak a szerelem szülte bonyodalmakra: olvashatunk sóvárgó, szerelmes gyermeknek szóló szülői tanácsot, amelynek bölcs szavait más korok emberei is értékesnek találhatják, és olyan levél is feltárja titkait, amelynek köszönhetően az Egyesült Államokban eltörölték a egyes házasságok tilalmát. Az 1866-ban keletkezett, cseppet sem romantikus házassági ajánlat könnyes nevetésre vagy hosszú, szánakozó sóhajra indítja az olvasót; a kétségbeesett üzenet pedig, amelyet egy összetört szívű szökött rabszolga küldött a megmentőjének, voltaképpen könyör-

gés imádott felesége megtalálása érdekében. Mindezek mellett az olvasók a szerelmes levél számos példájával találkozhatnak – szeretőknak címzett, halott szerelmeknek szóló vagy épp elküldetlenül maradt üzenetekkel, és átérezhetik, hogy a kapcsolattartás e kissé divatjamúlt formájának sajnálatosan nincs modern megfelelője.

2002 szeptemberétől megszállottan rajongok a levél műfajáért: levélváltásba bonyolódtam ugyanis egy új baráttal, aki, más választása nem lévén, kénytelen volt messzire, több száz mérföldnyi távolságra költözni, hogy ott telepedjen le (habár mindössze tíz hónapra). A „közösségi média” kifejezés még nem forgott közszájon, sőt abban az időben az e-mail is egzotikusnak számított, így érthetőnek tűnt az elhatározásunk, hogy hagyományos levelekkel tartjuk a kapcsolatot. Arra azonban nem számítottunk, hogy a levelezésünk milyen élvezetes, milyen gondolatgazdag lesz, és hogy ezáltal milyen tökéletes alapot biztosít bimbózó kapcsolatunknak.

Karinával 2012-ben házasodtunk össze. Ezt a kötetet neki ajánlom.

Shaun Usher
2020

A levelek

1.

Nem maradsz le semmi jóról

John Steinbeck levele Thom Steinbecknek
1958. november 10.

Az 1902-ben, Kaliforniában született John Steinbeck a regényirodalom egyik óriása olyan örök értékű regényeinek köszönhetően, mint az *Érik a gyümölcs*, az *Édentől keletre* és az *Egerek és emberek*. Hatvanéves korában elnyerte az irodalmi Nobel-díjat, azt az elismerést, amelyben oly keveseknek lehet részük. Mint az ötvenes évek szerzői általában, Steinbeck is lelkes levélíró volt, és nagyon élvezte az üzenetváltást: könnyedén, gördülékeny stílusban levelezett különféle hivatást betöltő személyekkel, akik között éppúgy akadtak íróársak, mint amerikai elnökök. 1958-ban, négy évvel azelőtt, hogy a legnagyobb elismerésben részesült volna, Steinbeck megírta élete talán legjobb, de mindenképpen legértékesebb levelét, mégpedig tizennégy esztendő

fiának, Thomasnak, aki abban az időben bentlakásos iskolában élt, és atyai tanácsra volt szüksége, amikor beleszeretett egy lányba.

levél

Drága Thom!

Ma reggel kaptuk meg a leveledet. A válaszom az én nézőpontomat tükrözi, Elaine pedig természetesen a saját véleményét írja majd meg neked.

Először is: szerelmes vagy, és ez jó dolog – a legjobb, ami emberrel történhet. Ne hagyd, hogy bárki kisebbitse vagy jelentéktelen színben tüntesse fel előtted ezt az érzést.

Másodszor: többféle szerelem létezik. Van, amelyik önző, irigy, kapzsi, mindent egyedül önmagára vonatkoztat – csak az önteltség fokozására szolgál, így csúf, megnyomorító érzés. És van, amelyik a benned meglévő nagyszerű tulajdonságok áradata – a kedvességé, tapintaté, tiszteleté –, nem pusztán a másakra odafigyelés társadalmilag elfogadott formája, hanem annál több, mivel a másik embert egyedinek és értékesnek ismeri el. Az első érzés megbetegít, kicsinyessé, gyengévé tesz, a második azonban erőt ad, bátorrá, jóvá formál, és olyan bölcseséggel ruház fel, amelyről azt sem tudtad, hogy megvan benned.

Azt írod, ez nem csak egy kamasz fellángolása. Ha ilyen mélyek az érzéseid, akkor persze hogy nem az.

De nem hinném, hogy tőlem akarod megtudni, mit érzel, hiszen ezt mindenkinél jobban tudod. Inkább ahhoz kértél segítséget, hogy mitévő legyél, és ezt elmondhatom neked.

Először is, büszkélkedj vele, légy nagyon boldog és hálás! Szerelmünk tárgya mindig a legcsodásabb, leggyönyörűbb személy. Próbálj meg felnőni hozzá!

Ha szeretsz valakit, azt nem szégyen bevalani – csak ne feledkezz meg arról sem, hogy vannak emberek, akik igen szégyenlősek, és egy vallomásnál figyelembe kell venni ezt az érzést is.

A lányok valami módon mindig tudják, érzékelik, hogy mit érzel, de azért szeretik halni, ahogy kimondod.

Néha megesik, hogy az érzéseid ilyen vagy olyan okból nem találnak viszonzásra – ettől még nem lesznek kevésbé értékesek vagy jók.

Legvégül: azért tudom, hogy min mész át, mert bennem is megvan ez az érzés, és örülök, hogy te is megtapasztalod.

Nagyon szívesen megismernénk Susant. Szívesen látjuk. Ezzel Elaine foglalkozik, ez az ő asztala, de boldogan megtesz majd mindent.

A szerelemnek is szakértője, így talán ezen a téren is többet segíthet neked, mint én.

Ne szorongj amiatt, hogy elveszíted! Ha így kell történnie, akkor meg is fog történni. A lényeg az, hogy ne siettesd. Nem maradsz le semmi jóról.

Szeretlek,

Pa